

Jak regulovat AI i nové technologie a nebrzdit inovace? Den ÚNMZ a ČAS hledal odpovědi

20.5.2025 - | PROTEXT

Den ÚNMZ a ČAS shromáždil odborníky a odbornice z regulace, průmyslu a standardizace k diskusi o dopadech evropských a národních pravidel na rozvoj klíčových technologií (především AI), zdravotnických prostředků a procesů ve stavebnictví.

„Regulatorní požadavky mají vznikat na principu konsenzu zainteresovaných stran. Máme zájem vytvářet prostředí, kde je spotřebitel a uživatel chráněn, ale komerční sektor není svázán nadměrnou byrokracií,“ řekl v úvodu akce předseda ÚNMZ Jiří Kratochvíl. Doplnil jej generální ředitel ČAS Zdeněk Veselý: *„Evropská legislativa nám dává šanci implementovat pravidla na národní úrovni tak, abychom posílili konkurenceschopnost v odvětvích, kde máme tradici, know-how a kvalitní lidi. Jako příklad uvedu rozvoj a implementaci AI v automobilovém průmyslu.“*

AI potřebuje zapojení firem a méně byrokracie

První panel se věnoval české implementaci AI Actu, kterou brzy projedná vláda. Náměstek ministra průmyslu a obchodu Jan Kavalírek zdůraznil, že umělá inteligence má potenciál posílit ekonomiku a zlepšit životní úroveň, pokud bude regulace úspěšná. Klíčové podle něj bude, jak vláda k implementaci přistoupí a jaké finanční prostředky na ni vyčlení.

Jiří Kratochvíl (ÚNMZ) zdůraznil roli úřadu a agentury: *„ÚNMZ umí být oznamujícím orgánem pro posuzování shody v celé řadě technologických oblastí. Oblast AI má potenciál být další, a to velmi významnou. ČAS sleduje tvorbu mezinárodních a evropských standardů a bude tak konat i pro oblast AI.“* Zdeněk Veselý (ČAS) doplnil: *„Za ÚNMZ i ČAS apelují na české firmy, aby se zapojily do tvorby norem pro AI. Díky jejich proaktivnímu přístupu a kooperaci s námi může vzniknout příznivý ekosystém s jasnými pravidly. Vyzývám firmy, aby se inspirovaly průmyslníky, jako byli například Kolben či Škoda, a pomohly utvářet standardy v tomto novém odvětví. Jsme připraveni jim maximálně vycházet vstříc i otevírat dveře na klíčových místech.“*

Zástupci podniků považují byrokracii za hlavní překážku rozvoje AI. Milena Jabůrková ze Svazu průmyslu a dopravy upozornila, že AI Act je příliš byrokratický a Evropa již v tomto ohledu „překročila regulační Rubikon“. Byrokratická zátěž může způsobit, že Evropa, včetně Česka, zaostane v rozvoji i implementaci AI za Čínou a USA. Lukáš Benzl z České asociace AI navrhl, aby se ČR prezentovala jako země přívětivá k AI, s regulačním rámcem, který maximálně podpoří její rozvoj. Petr Stiegler z Hospodářské komory ČR zdůraznil potřebu rychlého jednání a vytvoření jednoduchých a flexibilních pravidel, aby EU včetně Česka neztratila konkurenční výhodu v globálním závodě o AI.

Přísná regulace zdravotnických prostředků

Druhá diskuse se zaměřila na regulaci zdravotnických prostředků podle nařízení EU 2017/745 (MDR), která patří mezi nej přísnější. Karolína Peštová ze Státního ústavu pro kontrolu léčiv vysvětlila, proč jsou striktní pravidla nezbytná pro bezpečnost pacientů. Přísnější regulace v EU byla reakcí na závažné případy pochybení, jakým byl například skandál francouzského výrobce prsních implantátů, ale také na potřebu sjednocení požadavků vzešlých z rozvoje. Takové požadavky měly být i podle staré legislativy uplatňovány, ale nemohly být řádně vymáhány. Jiří Heš z Institutu pro testování a certifikaci připomněl, že tento výrobce používal kvalitní silikon pouze při kontrolách,

zatímco běžně využíval stavební silikon, což poškodilo tisíce zákazníků. Tyto případy odhalily nedostatečnou možnost kontroly kvality a vedly k nutnosti posílit postavení oznámených subjektů a kontroly nad trhem.

Panelisté, včetně Jiřího Tesaře z Českého metrologického institutu, kritizovali nadměrnou administrativní zátěž. Tesař uvedl, že certifikace je časově i finančně náročná, což může být pro malé výrobce likvidační. Jakub Král z Porta Medica a Petr Mašek z Asociace výrobců a dodavatelů zdravotnických prostředků navrhli zjednodušení byrokratických procesů, aby především menší firmy nebyly vytlačovány z trhu. Diskuse zdůraznila napětí mezi potřebou zajistit bezpečnost a administrativními překážkami, které brzdí certifikační proces. Svatava Lagronová z ÚNMZ popsala, jak Úřad pomáhá sjednocovat standardy a podporuje oznámené subjekty v procesu jmenování, aby mohly výrobcům provést kompletní posouzení shody a udělit příslušné certifikáty. Vzájemná komunikace mezi úřady a průmyslem společně s aktivní spoluprací s Evropskou komisí je cestou, jak prosadit požadované změny.

Bezpečnost udržitelných technologií i materiálů

Třetí panel se zabýval udržitelnými technologiemi a materiály ve stavebnictví. Štěpán Hofman z Ministerstva průmyslu a obchodu a Robert Jára z ČVUT UCEEB zdůraznili potřebu vyvážit inovace a bezpečnost. Jára ocenil chystanou normu ČSN, inspirovanou Německem a Skandinávií, která od letošního léta umožní výstavbu vícepodlažních kombinovaných staveb, včetně dřevostaveb, do výšky 22,5 metru.

V souvislosti s dřevostavbami byla diskutována požární bezpečnost, a to nejen budov, ale i technologií obnovitelných zdrojů energie a elektromobility. Michal Valouch z Hasičského záchranného sboru ČR zdůraznil, že uvolnění regulací, například u fotovoltaik do 100 kW, přináší větší svobodu, ale zároveň zvyšuje odpovědnost. Projekty musí být kvalitní, s odbornou montáží a spolehlivými komponenty, aby byla zajištěna požární, technická i ekologická bezpečnost.

Bezpečnost a jednotné standardy zmiňoval i Zdeněk Veselý (ČAS) u tématu druhotného využití bateriových úložišť: *„Nás v druhotném využití – například pro výkonovou rovnováhu v přenosové síti – nebrzdí chybějící legislativa. Limitem je absence jasných standardů a jednotných pravidel s důrazem na požární bezpečnost i bezpečnost kybernetickou. Nesmíme dopustit, aby někdo kvůli nedostatečnému zabezpečení bateriových úložišť ohrozil funkčnost naší elektrické přenosové sítě. Právě na téma jednotných standardů budeme v červnu jednat se zástupci distributorů elektřiny.“*

Štěpán Hofman z MPO zdůraznil význam standardů pro druhotné využití bateriových úložišť a uvedl, že ministerstvo eviduje desítky projektů, jejichž realizace na těchto normách závisí. Dodal, že MPO pracuje na revizi surovinové politiky, která podpoří recyklaci a zajistí dostupnost materiálů, jako je štěrk pro stavebnictví, zejména pro strategicky důležitou výstavbu státní infrastruktury.

Závěr a výhled

Den ÚNMZ a ČAS podtrhl klíčovou roli standardizace při podpoře inovací a bezpečnosti v dynamicky se rozvíjejících odvětvích. ÚNMZ a ČAS se zavázaly pokračovat v podpoře českých firem prostřednictvím tvorby norem, vzdělávání a odborného poradenství. Akce zdůraznila potřebu spolupráce mezi státními institucemi, průmyslem a akademickou sférou, aby ČR využila potenciál AI napříč obory i potenciál udržitelných technologií na evropském i globálním trhu.

<https://www.ceskenoviny.cz/tiskove/zpravy/jak-regulovat-ai-i-nove-technologie-a-nebrzdit-inovace-de-n-unmz-a-cas-hledal-odpovedi/2675822>